

den bestemte Taxationssum skulde da Fæstereis Efterladte være berettigede til at købe det i 20 Aar med en Udbetaling af 10 pCt. Et saadant Forslag var ogsaa fremsat i Landsthinget, men det blev der forkastet, dog rigtig nok kun med en lille Majoritet, nemlig 27 Stemmer mod 26. Saavidt jeg erindrer, har Folkethingets Betænkning netop fastholdt 10 pCt. som Udbetaling, samt at der skulde betales 4 pCt. af den Kapital, der blev indestaende, og at Udbetalingen skulde finde Sted med 1 pCt. aarlig. Der er en anden Bestemmelse i § 20, som er noget farlig; det er disse Ord „til de daværende eller efterfølgende Fæstere“; thi man kunde tænke sig, at en Herremand, naar Fæsteledighed indtraadte, kunde sætte Stedet proforma til en ganske Fremmed og derpaa sælge det til ham inden kort Tid. Derved var det muligt at omgaa, hvad der er Lovens Aand og Mening, og jeg tror derfor, at Udtrykket „efterfølgende Fæstere“ er mindre heldigt. — Om § 22 er der allerede sagt Udskilligt af de foregaaende Talere, og de syntes for det Meste at finde den hensigtsmæssig, men jeg tror ikke, at navnlig dens sidste Bestemmelse er hensigtsmæssig. Det kan være vanskeligt nok med den første, der gaar ud paa, at Sædegaardseierne skulle have Testationsret til at kunne give et Barn Halvdelen; men den sidste, at det overhovedet skal være tilladt Giere af over en Lønde Hartkorn at kunne belægge deres Eiendom med Baand til Fordel for et eller andet Barn, som da maasse senere ikke har godt af fuldkommen Frihed, kan jeg ikke tro vil være heldigt, navnlig ikke i økonomisk Henseende. Man kan nemlig ikke forud se, hvilke Forbedringer der kan være nødvendige i Jordbruget, hvilke Fremskridt der kan gøres, og at man da vil give Net til at baa dlægge Jorden saaledes, at der ikke kan laanes paa den, kan blive skadeligt for Fremskridtet. Man siger, at det vil være nødvendigt, for at Gaarden kan blive i Familien, og for at overhovedet de konservative Interesser kunne varetages, men Om sorgen for, at Gaarden kan blive i Familien, maa ske paa anden Maade, saasom ved Overenskomst mellem dem, der have Interesse deri, nemlig Forældre og Børn. Jeg

vilde finde det meget uheldigt, at der, som der er sagt i det andet Thing og det ikke med Urette — jeg har nok her hørt det modsagt, men ikke modbevist — dannedes saadanne smaa Fideikommissier rundt omkring i Landet. — Hvad jeg maatte ønske forandret i Loven er altsaa, at §§ 2—8 ændres derhen, at kun de nærmeste Arveberettigede kunne gjøre Indsigelse mod Overgang til fri Eiendom, og dette strider vist heller ikke imod Friherrenes Privilegier; thi deri hedder det vist, at det skal kunne ske med vedkommende Successorers Viden, og altsaa fordrer ikke deres Samtykke. Det er det Ene, og det Andet er, at der indsættes et Afsnit, som gaar ud paa, at naar de nuværende Arveberettigede eller Undfangne ere døde, gjælder den almindelige Arvegang. Ligeledes maa jeg ønske Fideikommisskapitalerne løsnede, ikke blot de, der bleve omtalte af den ærede foregaaende Taler, men ogsaa de øvrige under den samme Forudsætning, og endelig bør Bondestandens Tarv varetages derhen, at Fæstterne til en vis Tid kunne faa Eiendommene, idet der fastsættes en Salgspris, som skal være gjældende fra 10 til 20 Aar. Jorderne bør taxeres, og Fæstterne bør da kunne købe dem imod at udbetale 10 pCt. og at forrente det Dvrigt med 4 pCt. samt afbetale 1 pCt. aarlig, saaledes at der ingen Taxe bliver for Bondestanden. Man siger, det er umuligt at faa en saadan Lov ud; thi den nuværende ærede Minister vil ikke gaa ind paa den. Maasse og maasse ikke — jeg har dog noget Haab derom — men skulde det vise sig, at han ikke vil gaa ind derpaa, siger jeg, at det ikke er Andet, end hvad man overhovedet kan sige om enhver Reform. Ved enhver saadan staar der gjerne to Partier imod hinanden, hvoraf det ene siger, at det er dog Noget, medens det andet siger, at derved vil den vigtige Reform udsættes og flydes ud i Tiden. Jeg har det Haab, at denne Sag, hvis den skulde komme til at bero, ikke vil bero i Længden, men vil komme videre og videre frem paa de frie Fordeiendommers Vel. Jeg har en Borgen for, at dette vil ske, i hvad der er sket i de sidste Aar; thi naar jeg ser, at Udvalget iaar er gaaet videre end det i 1869, og at det i